

[Nieuws & Agenda](#) > [Nieuwsbrief](#) > [Nieuw in de collectie](#) >

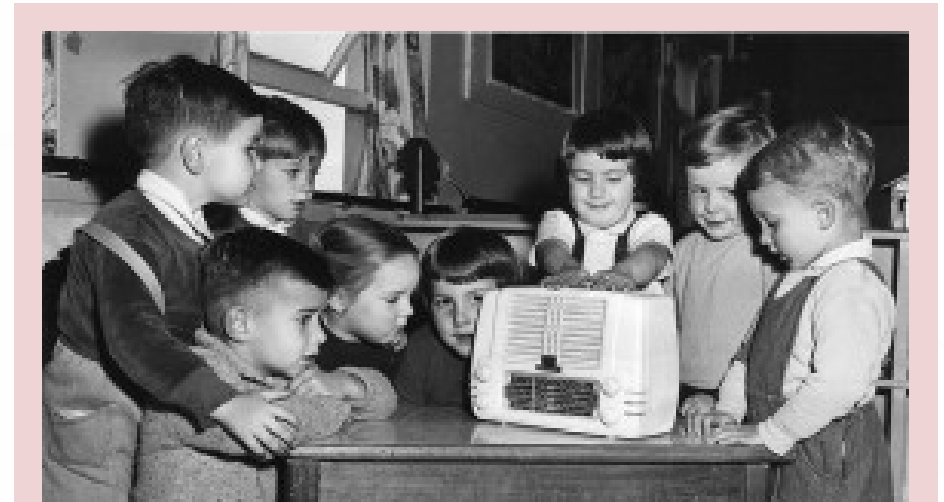
- > [Sociale media](#)
- > [In de media](#)
- > [Perscontact](#)

Nieuwsbrief >

- [Vraag van de maand](#)
- [Uitgelicht](#)
- [Nieuw in de collectie](#) >
- [De keuze van...](#)
- > [Nieuws](#)
- > [Agenda](#)
- [Agenda archief](#)

Digitale data: de collectie ‘Eersteklassertjes’

Het Meertens Instituut bezit duizenden uren aan geluidsmateriaal. Veel geluidsmateriaal is via de [Nederlandse Dialectenbank \(NDB\)](#) beschikbaar. De NDB bestaat uit geluidsbestanden van dialectopnames van binnen- en buiten Europa. De overige

audiocollecties zijn op het Meertens Instituut beschikbaar en worden gedigitaliseerd. Op dit moment worden de opnames van de collectie 'Eersteklassertjes' gedigitaliseerd.

Woordgebruik van kinderen

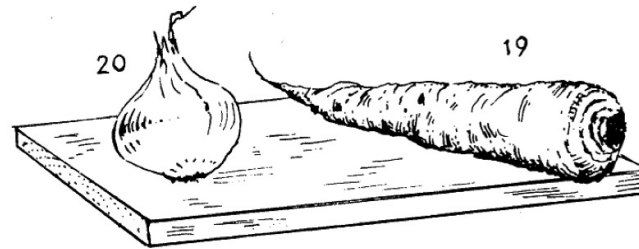
In 1969 heeft taalkundige Jo Daan (voormalig hoofd van de afdeling Dialectologie van het Meertens Instituut) samen met medewerker Henk Heikens op een aantal scholen in Oostelijk Flevoland een onderzoek verricht naar het woordgebruik van kinderen. Dat gebeurde in samenwerking met de sectie taalkunde van de Stichting voor het Bevolkingsonderzoek in de Drooggelegde Zuiderzeepolders. In totaal waren ongeveer honderd kinderen, die pas van de kleuterschool waren gekomen en een kleine tweehonderd kinderen die in de eerste klassen van de basisscholen zaten betrokken. In 1973 volgde een aanvullend en vergelijkend onderzoek in Steenwijk en op Schouwen-Duiveland.

Sociodialectologisch onderzoek

Het doel van het onderzoek was, naast het verkrijgen van ervaring in 'sociodialectologisch onderzoek', het verwerven van kennis over woordgebruik van kinderen die pas op school waren gekomen. In het eerste onderzoek werden kinderen betrokken die pas op de kleuterschool zaten (4-jarige) en kinderen die pas op de basisschool waren gekomen (6-jarige). Omdat de verschillen tussen de 4- en de 6-jarige niet specifiek leken te zijn en de 4-jarige vaak de voorwerpen op de plaatjes niet herkenden, werd het tweede onderzoek beperkt

tot kinderen uit de eerste klas van de basisschool.

Wortel of peen

In beide onderzoeken werden aan de kinderen voorwerpen, afbeeldingen en stukken speelgoed voorgelegd en werd er gevraagd: 'Wat is dit?' Niet alleen levert het een schat

aan taalkundige informatie op, het zorgt ook voor de nodige spraakverwarring. Zo zegt een van de kinderen bij de vraag wat op afbeelding 19 staat: 'peen'. Waarop de onderzoeker uitlegt dat het eigenlijk een wortel is. Het kind begrijpt het niet goed en zegt dat een boom wortels heeft. De onderzoeker raakt nu ook de weg kwijt: 'Dus jij denkt dat wortels aan een boom groeien?'

De opnames staan niet op zichzelf. In het archief is uitgebreide onderzoeksdocumentatie aanwezig en in de bibliotheek van het Meertens Instituut is de bijbehorende publicatie beschikbaar: 'Dialectresistentie bij kleuters en eersteklassertjes'. De opnames van de collectie Eersteklassertjes zijn naar verwachting in het tweede kwartaal van 2015 digitaal beschikbaar.

Referenties

J. Daan en H. Heikens, *Dialectresistentie bij kleuters en eersteklassertjes* (Amsterdam 1976).

Meer informatie over [audiodigitalisering bij het Meertens Instituut](#).

Een bijdrage van Douwe Zeldenrust.

Foto in kader: Kindergarten of the Air, ABC Archives Collection (cc [Flickr.com](#))

Deel dit via: Twitter Facebook LinkedIn

Telefoon: 020 462 85 00
Fax: 020 462 85 55
Email: info@meertens.knaw.nl

Postadres
Postbus 94264
1090 GG
Amsterdam

Bezoekadres
Joan Muyskenweg 25
1096 CJ Amsterdam

 [@meertens_knaw](#) [/MeertensInstituut](#) [RSS](#)

NEDERLANDS | ENGLISH (UK)

© 2013 Meertens Instituut

[disclaimer](#)